

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 78/2009

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Συνεδρίαση της 9^{ης} Μαρτίου 2009

Σύνθεση:

Πρόεδρος:

Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη:

Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος,
Βασιλική Πανταζή, Νίκη Μαριόλη και Ανδρέας Ανδρουλιδάκης,
Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής:

Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος.

Αριθμ. Ερωτήματος:

Υπ' αριθμ. 110750/66285/12-1-2009 έγγραφο Δ/σης Αστικής
και Δημοτικής Κατάστασης (Τμήμα Μητρώων και Ληξιαρχείων)
Υπουργείου Εσωτερικών.

Περίληψη Ερωτήματος:

Εάν, προκειμένης τέλεσης πολιτικού γάμου με αλλοδαπό, ο
οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής ασύλου και του έχει
χορηγηθεί σχετικό δελτίο, είναι δυνατή, στο πλαίσιο
συνδρομής σχετικής αδυναμίας, αντί της προσκομιδής
βεβαίωσης της οικείας Προξενικής ή άλλης αρμόδιας αρχής,
περί μη συνδρομής κωλύματός του, ως μελλονύμφου, να
προσκομισθεί, αντίστοιχου περιεχομένου, υπεύθυνη δήλωση.

Επί του πρόσθεν ερωτήματος, το Τμήμα εγνωμοδότησεν, ομοφώνως, ως ακολούθως :

I.α. Από τη διάταξη του άρθρου 1 παραγρ. 3 περιπτ. δ' του π.δ/τος 391/1982 (Α, 73) «Τρόπος τέλεσης πολιτικού γάμου – άδειες γάμου» προβλέπεται, μεταξύ των λοιπών υποχρεωτικών δικαιολογητικών, που επισυνάπτονται στην αίτηση προς το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας, για τη χορήγηση της, κατ' άρθρο 1368 Α.Κ., άδειας γάμου, ότι «για την περίπτωση που ένας των μελλονύμφων είναι αλλοδαπός, " αντί της υπεύθυνης δήλωσης του ν. 195/1969, βεβαίωση από την οικεία Προξενική ή " άλλη αρμόδια Αρχή περί του ότι δεν υπάρχει κώλυμα για να τελέσει γάμο ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός».

βi. Στο πλαίσιο της παρεχόμενης εξουσιοδότησης από το άρθρο 1 του ν. 2542/1996 (Α, 283) «Ρύθμιση Θεμάτων Προσφύγων.....» (με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 24 του ν. 1975/1991) εξεδόθη το π.δ/μα 61/1992 (Α, 63) «Διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπού ως πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και απέλαση αυτού.....».

ii. Από την παράγραφο 7 του άρθρου 2 του προειρημένου διατάγματος (π.δ/μα 61/1999) προεβλέπετο, ότι «Η αρμόδια για την εξέταση του αιτήματος ασύλου " Υπηρεσία εφοδιάζει τον αιτούντα ατελώς με «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού» " διάρκειας έξι (6) μηνών, το οποίο ανανεώνεται για ίσο χρόνο από τις κατά το άρθρο 2 " παρ. 1 του παρόντος διατάγματος αρμόδιες υπηρεσίες του τόπου κατοικίας του, μέχρι " την έκδοση οριστικής απόφασης επί του αιτήματός του. Με τις ίδιες προϋποθέσεις " εφοδιάζονται με αντίστοιχο δελτίο και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειας του " αλλοδαπού. Τα εν λόγω δελτία παραδίδονται υποχρεωτικά από τον αλλοδαπό στην " υπηρεσία κατά την επίδοση σ' αυτόν της οριστικής απόφασης επί του αιτήματος " ασύλου και εν συνεχεία καταστρέφονται συντασσομένου προς τούτου σχετικού πρακτικού».

γi. Επηκολούθησε η έκδοση του π.δ/τος 220/2009 (Α, 251) «Προσαρμογή προς Οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη».

ii. Με το άρθρο 23 του ανωτέρω π.δ/τος καταργήθηκε η προμνημονευθείσα διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του π.δ/τος 61/1999.

iii. Στο πλαίσιο του ισχύοντος πλέον, π.δ/τος 220/2007 και ειδικότερα από τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 5 αυτού, ορίζονται τα ακόλουθα :

«1. Στον αιτούντα άσυλο, η αρμόδια αρχή παραλαβής και εξέτασης αμέσως μετά
 " το αποτέλεσμα της δακτυλοσκόπησης και σε κάθε περίπτωση εντός τριών (3) ημερών
 " από την υποβολή της αίτησης, χορηγεί ατελώς δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού
 " με το οποίο του επιτρέπεται η παραμονή στην ελληνική επικράτεια για όσο διάστημα
 " εξετάζεται η αίτηση του. Στο δελτίο αυτό αναφέρεται εάν ο κάτοχος δικαιούται να
 " κυκλοφορεί ελεύθερα σε όλη την ελληνική επικράτεια ή σε τμήμα της. Το δελτίο φέρει
 " τη φωτογραφία του αιτούντος, είναι εξάμηνης διάρκειας, και ανανεώνεται επί εξάμηνο
 " έως την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αίτησης. Το δελτίο παραδίδεται
 " υποχρεωτικά από τον αλλοδαπό στην αρμόδια υπηρεσία κατά την επίδοση σε αυτόν
 " της οριστικής απόφασης επί του αιτήματος ασύλου και εν συνεχεία καταστρέφεται,
 " συντασσόμενου προς τούτο σχετικού πρακτικού. Με αντίστοιχο δελτίο εφοδιάζονται
 " και τα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού.

.....
 " 3. Το δελτίο που αναφέρεται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν πιστοποιεί
 την ταυτότητα του αιτούντος άσυλο».

iv. Εξάλλου, με το άρθρο 6 παρ. 1 του ίδιου π.δ/τος και υπό την επιφύλαξη της παραγρ. 5 του αυτού άρθρου (διαμονή σε συγκεκριμένο τόπο για λόγους δημοσίου συμφέροντος) διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των αιτούντων άσυλο στην επικράτεια, ενώ, παραλλήλως, με το άρθρο 7 λαμβάνεται πρόνοια, στο πλαίσιο της παρεχόμενης στέγασης, για τη διατήρηση της ενότητας της οικογένειάς του.

δι. Περαιτέρω, από το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 1599/1986 (Α, 75), όπως ισχύει, προβλέπεται, ότι γεγονότα ή στοιχεία που δεν αποδεικνύονται με το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα έγγραφα, κατ' άρθρο 6 του ίδιου νόμου (διαβατήριο ή προσωρινή βεβαίωση, περί υποβολής δικαιολογητικών για την έκδοση δελτίου ταυτότητας) μπορεί ν' αποδεικνύονται, ενώπιον κάθε αρχής ή υπηρεσίας του δημόσιου τομέα, με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου.

ii. Επισημειώνεται, ότι, μεταξύ των στοιχείων του διαλαμβάνονται στο σχετικό υπόδειγμα της υπεύθυνης δήλωσης (Υπ' αριθμ. 102/1988 Απόφαση Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών – Φ.Ε.Κ. Β' 251) περιέχεται και ο αριθμός Δελτίου της Αστυνομικής Ταυτότητας.

II.α. Όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 1 παραγρ. 3 του π.δ/τος 391/1978, προκειμένης χορήγησης άδειας τέλεσης πολιτικού γάμου, από

τον οικείο δήμαρχο ή Πρόεδρο Κοινότητας, σύμφωνα και με το άρθρο 1368 Α.Κ., μεταξύ των λοιπών δικαιολογητικών που επισυνάπτονται, υποχρεωτικώς, στη σχετική αίτηση περιλαμβάνεται και εκείνο που πιστοποιεί ανυπαρξία κωλύματος προς τέλεσή του. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη για μεν τον ημεδαπό μελλόνυμφο αρκεί η υποβολή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης, για δε τον αλλοδαπό βεβαίωση της οικείας προξενικής ή άλλης αρμόδιας αρχής.

βι. Περαιτέρω, κατά ρητή πρόβλεψη της παραγράφου 3 του άρθρου του π.δ/τος 220/2007 το χορηγούμενο δελτίο αιτήσαντος άσυλο δεν πιστοποιεί την ταυτότητα του υποβαλόντος την αίτηση.

ii. Προς τούτο θα πρέπει να συνεκτιμηθεί και η έλλειψη κατοχής από τον αιτούντα οιοδήποτε άλλου στοιχείου (διαβατηρίου κ.λ.π.) αποδεικτικού των στοιχείων της ταυτότητάς του και της, εν γένει, αστικής του κατάστασης (προϋπάρχων, και μη λυθείς, ενδεχομένως, γάμος κ.λ.π.).

γi. Εξάλλου, όπως έχει προδιαληφθεί, κατά τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1 του ν. 1599/1986, περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης αποτελούν γεγονότα ή στοιχεία που δεν αποδεικνύονται με το δελτίο ταυτότητας ή με τα έγγραφα που διαλαμβάνονται στο άρθρο 6 του ίδιου νόμου.

ii. Είναι, επομένως, προφανές, ότι η υπεύθυνη δήλωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη συνδρομή ετέρων γεγονότων ή στοιχείων από τα οποία προκύπτουν έννομες σχέσεις ή καταστάσεις, (όπως η ανυπαρξία κωλύματος τέλεσης πολιτικού γάμου), πλην των περιπτώσεων εκείνων, στις οποίες ο νομοθέτης, ρητώς, διέλαβε σχετική πρόβλεψη.

iii. Εν προκειμένω η ανωτέρω δυνατότητα βεβαίωσης ανυπαρξίας κωλύματος προς τέλεση πολιτικού γάμου, δι' υποβολής σχετικής υπευθύνου δηλώσεως, έχει παρασχεθεί, αποκλειστικώς, στους έχοντες την Ελληνική ιθαγένεια (προεκτεθέν άρθρο 1 παραγρ. 3 περιπτ. δ' του π.δ/τος 391/1982).

iv. Σε κάθε περίπτωση η υποβολή υπευθύνου δηλώσεως είναι συνυφασμένη με την παράθεση βεβαίων προσδιοριστικών στοιχείων της ταυτότητας του δηλούντος, γεγονός, το οποίο, όπως έχει προεκτεθεί δεν συντρέχει για τους αιτουμένους τη χορήγηση ασύλου.

δ. Θα πρέπει, ακόμη, να επισημανθεί, ότι, κατά το π.δ/μα 220/2007, η προστασία της οικογένειας του αιτουμένου την παροχή ασύλου περιορίζεται στην διασφάλιση της οικογενειακής επανένωσης, η οποία, όπως οριοθετείται από το άρθρο 1 περιπτ. θ' αυτού, εξαντλείται στην είσοδο και διαμονή στη χώρα των μελών της οικογένειας

αναγνωρισμένου πρόσφυγα, προκειμένου να διατηρηθεί η οικογενειακή ενότητα, εφόσον οι οικογενειακοί δεσμοί δημιουργήθηκαν πριν από την είσοδο του συντηρούντος.

ει. Τόσο από τη Σύμβαση της Γενεύης, όσο και από το συναφές Πρωτόκολλο της Ν. Υόρκης (κυρωτ. ν.δ. 3989/1959 και αν. 389/1968) ρυθμίζονται, περιοριστικώς, τα δικαιώματα των προσφύγων, διαρκούσης της διαδικασίας εξέτασης της σχετικής αιτήσεως, κατ' εξίσωση προς τα αντίστοιχα των ημεδαπών. Μεταξύ αυτών δεν περιλαμβάνονται και εκείνα, που συνάπτονται με την καθίδρυση έγγαμης σχέσης.

ii. Εξάλλου, και η παρεχόμενη από το άρθρο 5 παρ. 2 του Συντάγματος προστασία της ελευθερίας των αλλοδαπών περιλαμβάνει την υπό στενή έννοια προσωπική ελευθερία, δηλαδή, τη φυσική ή σωματική ελευθερία και ασφάλεια του προσώπου, όχι δε και τα παράγωγα ατομικά δικαιώματα, που συνάγονται γενικά από αυτήν (βλ. και Π. Παρορά : Σύνταγμα 1975 – Corpus έκδοση 1982, σελ. 145).

III. Υπό το πρίσμα των προεκτεθεισών σκέψεων, το Τμήμα εγνωμοδότησεν, ομοφώνως, ότι προκειμένης τέλεσης πολιτικού γάμου, στον οποίο ο ένας των μελλονύμφων είναι αλλοδαπός, ο οποίος υπέβαλε αίτηση παροχής ασύλου, η πρόβλεψη του άρθρου 1 παραγρ. 3 περιπτ. δ' του π.δ/τος 391/1982, στο πλαίσιο χορήγησης της οικείας άδειας, προς προσκομιδή βεβαίωσης της οικείας Προξενικής ή άλλης αρμόδιας περί μη συνδρομής σχετικού κωλύματος δεν είναι δυνατόν να υποκατασταθεί δι' υποβολής αντίστοιχου περιεχομένου υπεύθυνης δήλωσης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 10/3/2009

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΜΑΥΡΙΚΑΣ

Αντιπρόεδρος

Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Ο Εισηγητής

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΜΑΥΡΙΚΑΣ

Αντιπρόεδρος

Νομικού Συμβουλίου του Κράτους